

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ : અમદાવાદ
મહાદેવ દેસાઈ ગ્રામસેવા સંકુલ : સાદરા

બી.એ. : ઇતિહાસ : સત્ર - 2

પાઠ્યક્રમ: MJR-HIS-EC-202 : આધુનિક યુરોપનો રાજકીય ઇતિહાસ (ઈ.સ.1500-1950)

ક્રેડિટ : 4

કુલ કલાક : 60

કુલ ગુણ : 100

શૈક્ષણિક હેતુઓ:-

1. યુરોપમાં રાષ્ટ્ર રાજ્યોના ઉદય અંગે જાણકારી આપવી.
2. નેપોલિયન અને મેટરનિક સમયે થયેલ રાજકીય ઘટનાઓ અંગે જાણકારી આપવી.
3. ઇટાલી અને જર્મનીના એકીકરણ અંગે માહિતગાર કરવા.
4. પ્રથમ અને બીજા વિશ્વયુદ્ધ વિશે જાણકારી આપવી.

અધ્યયન નિષ્પત્તિ

1. યુરોપમાં સામન્ટીયુગના પતન અને આધુનિકતાના ઉદય વિશે સમજ કેળવશે.
2. આધુનિક રાજ્યોના ઉદય અને રાષ્ટ્રવાદના વિકાસ અંગેની માહિતી કેળવશે.
3. યુરોપની રાજકીય સ્થિતિમાં નેપોલિયન અને મેટરનિકના યોગદાન વિશે માહિતી કેળવશે.
4. યુરોપમાં રાષ્ટ્રવાદના ઉદયમાં ઇટાલી અને જર્મનીના ઉદય અંગેની માહિતી કેળવશે.
5. બીસમી સદીમાં થયેલ બે મહાયુદ્ધો વિશેની માહિતી કેળવશે.

મુદ્દાઓ	સમય	પદ્ધતિ
1. આધુનિક યુરોપીય રાજ્યોનો ઉદય (સોળમીથી ઓગણીસમી સદી) 2. ત્રીસ વર્ષીય યુદ્ધ અને રાષ્ટ્ર-રાજ્યોનો ઉદય (1618-1648)	15 કલાક	➤ વર્ગ વ્યાખ્યાન પદ્ધતિ ➤ પાવર પાઈન્ટ પ્રજેંટેશન દ્વારા 15મી સદીના યુરોપની માહિતી આપવામાં આવશે. ➤ યૂ-ટ્યૂબ દ્વારા સૌ વર્ષીય યુદ્ધ અને ત્રીસ વર્ષીય યુદ્ધ વિશેની ડોક્યુમેટરી બતાવવામાં આવશે ➤ નકશાઓ દ્વારા સોળમીથી ઓગણીસમી સદી સુધીના યુરોપમાં થયેલ રાજકીય પરિવર્તનો વિશે માહિતી આપવામાં આવશે.
1. નેપોલિયન યુગ (1793-1815) 2. મેટરનિક યુગ (1815-1848)	15 કલાક	➤ વર્ગ વ્યાખ્યાન પદ્ધતિ ➤ નકશા દ્વારા નેપોલિયનના સામ્રાજ્યવ વિસ્તારની સ્થિતિ

		<p>સ્પષ્ટ કરવામાં આવશે.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ નેપોલિયનની ખણીય વ્યવસ્થાને નક્કશાઓ દ્વારા બતાવવામાં આવશે. ➤ પી.પી.ટી. દ્વારા નેપોલિયનિક યુદ્ધોની માહિતી આપવામાં આવશે. ➤ વિયેના સમ્મેલન અને તેના પછીની યુરોપીય પુનર્વ્યવસ્થા અને તેમાં મેટરનિકના યોગદાન અંગે ચર્ચાઓ કરવામાં આવશે.
<p>1. ઇટાલીનું એકીકરણ (1871)</p> <p>2. જર્મનીનું એકીકરણ (1871)</p>	15 કલાક	<ul style="list-style-type: none"> ➤ વર્ગ વ્યાખ્યાન પદ્ધતિ ➤ ઇટાલી અને જર્મનીના એકીકરણના દરેક તબક્કા વિશે નક્કશાઓના મદદથી માહિતી આપવામાં આવશે. ➤ ઇટાલી અને જર્મનીના એકીકરણ અંગેની ડોક્યુમેન્ટરી બતાવવામાં આવશે. ➤ ઇટાલી અને જર્મનીના એકીકરણમાં યોગદાન આપનાર પ્રમુખ વ્યક્તિત્વો અંગે ચર્ચાઓ કરવામાં આવશે.
<p>1. પ્રથમ વિશ્વયુદ્ધ (1914-1919)</p> <p>2. દ્વિતીય વિશ્વયુદ્ધ (1939-1945)</p>	15 કલાક	<ul style="list-style-type: none"> ➤ વર્ગ વ્યાખ્યાન પદ્ધતિ ➤ પ્રથમ વિશ્વયુદ્ધના સમયની રાજકીય-ભૌગોલિક સ્થિતિ વિશે નક્કશાઓના મદદથી ચર્ચા કરવામાં આવશે. ➤ પીપીટી દ્વારા પ્રથમ વિશ્વયુદ્ધના કારણો, ઘટનાઓ અને પરિણામો અંગે માહિતી આપવામાં આવશે. ➤ બે વિશ્વયુદ્ધો વચ્ચેના સમયની યુરોપની રાજકીય સ્થિતિ અંગે યૂટ્યૂબ પરથી ડોક્યુમેન્ટરી બતાવવામાં આવશે. ➤ બીજા વિશ્વયુદ્ધના કારણો, ઘટનાઓ અને પરિણામો વિશે તજજ્ઞો દ્વારા વ્યાખ્યાન કરાવવામાં આવશે.

સંદર્ભ સૂચિ

ગુજરાતી

1. પટેલ એમ.આર. - વિશ્વની ક્રાંતિઓ, ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ
2. ફિશર એચ. - યુરોપનો ઇતિહાસ ભાગ-1,2,3 યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ.અમદાવાદ.
3. ભટ્ટ દેવેન્દ્ર - યુરોપનો ઇતિહાસ (1789-1960) યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ
4. શેઠ સુરેશ સી. - વિશ્વની ક્રાંતિઓ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ

હિન્દી

1. ચૌહાણ દેવેન્દ્રસિંહ - યુરોપ કા ઇતિહાસ, મધ્યપ્રદેશ ગ્રંથ અકાદમી.
2. નાગોરી એસ.એલ. - આધુનિક વિશ્વ કા ઇતિહાસ, પ્રકાશક - આર.બી.એલ. જયપુર 1985
3. પ્રસાદ રાજીવ નયન - આધુનિક યુરોપ કા ઇતિહાસ, બિહાર હિન્દી ગ્રંથ અકાદમી, 1977
4. શર્મા દીનાનાથ - આધુનિક યુરોપ કા ઇતિહાસ, જ્ઞાનદા પ્રકાશન, દરિયાગંજ, નવી દિલ્હી
5. દેવેશ વિજય - યુરોપીય સંસ્કૃતિ , હિ.મા.કા.નિ. દિલ્હી વિશ્વવિદ્યાલય, 2011
6. દેવેશ વિજય, મીના ભારદ્વાજ, વંદના ચૌધરી - આધુનિક યુરોપ કા ઇતિહાસ: આયામ એવં દિશાએ હિ.મા.કા.નિ. દિલ્હી વિશ્વવિદ્યાલય, 2013